
JOHAN BÉLA ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

Nemzetközi információ

Variáns Creutzfeldt-
Jacob-betegség
Nagy-Britanniában

Influenza

Hazai információ

Fertőző
betegségek
adatai

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

FELTEHETŐEN VÉRTRANSZFÚZIÓ ÁLTAL TERJESZTETT VARIÁNS CREUTZFELDT- JACOB-BETEGSÉG NAGY-BRITANNIÁBAN

Nagy-Britanniában a variáns Creutzfeldt-Jacob-betegség (vCJB) első olyan esetét észlelték, amelynél vélhetően vértranszfúzió útján történt a fertőzés. 2003 őszén halt meg az a beteg, akinél 1996 első felében történt műtéti beavatkozás, melynek során vértranszfúziót kapott. A műtét időpontjában sem a donornál, sem a recipiensnél nem mutatkoztak a vCJB tünetei. A véradó 1999-ben betegedett meg és hamarosan meg is halt. A transzfúziót kapó betegnél 2003 elején kezdődtek a variáns Creutzfeldt-Jacob-betegségre jellemző első tünetek, és a post mortem vizsgálatok megerősítették a vCJB diagnózisát.

A két eset között az ok-okozati összefüggés nem bizonyítható, de nem is zárható ki, hogy a második esetben a betegség a vértranszfúzióval terjedt.

A vértranszfúzió még 1997 előtt történt, ekkor hozták meg az ilyen lehetőségek kizárására az intézkedések első sorozatát. Ettől az időponttól kezdve minden vCJB-ben szenvedő betegről érkezett jelentés alapján ellenőrzik, hogy szerepel-e a véradók nyilvántartásában, és az ilyen személyektől származó donációkat megsemmisítik.

1998-ban indult egy program, amelynek keretében a donorok véréből a fehérvérsejteket kivonták (leukodepléció), mivel azt feltételezték, hogy vértranszfúzió során a kórokozó a fehérvérsejtek révén átjuthat a recipiensbe.

Ugyancsak 1998-ban hoztak olyan intézkedést Nagy-Britanniában, amelynek alapján fokozatosan megszüntették a hazai vérplazma felhasználását a vérkészítmények gyártása során. Ez a folyamat 1999 végén fejeződött be. Az angol nemzeti vérellátó központ, valamint a vér és a transzplantálandó szövetek mikrobiológiai biztonságát felügyelő bizottság a fent ismertetett esetre tekintettel felülvizsgálja a jelenleg érvényes eljárásokat.

Jelenleg Nagy-Britanniában 15 olyan személy szerepel a nyilvántartásban, akik olyan donortól kaptak vért, akinél a donációt követően vCJB-t diagnosztizáltak. Közülük öt fő a donációk leukodepléciós kezelésének bevezetését követően kapta a vértranszfúziót. A legkorábbi ilyen transzfúzió 1993-ban, a legutóbbi 2001-ben történt. Az érintett személyek megfigyelés alatt állnak.

Az Európai Bizottság első reakciója a variáns Creutzfeldt-Jacob-betegség vér útján történő terjedésének lehetőségére

Az esetlegesen vér útján átvitt vCJB hírére az Európai Bizottság Egészségügyi és Fogyasztóvédelmi Biztosa kijelentette, hogy az eset minden körülményét alaposan ki kell vizsgálni, mielőtt abból bármilyen következtetést le lehetne vonni. Az Európai Bizottság Fertőző Betegségek Munkacsoportjának 2003. december 17-én tartott ülésén Nagy-Britannia egyik képviselőjét bízták meg azzal, hogy az eset tényállását részletesen derítse fel.

Az EU számos tagországában hoztak már a vérkészítményekre vonatkozó megelőző intézkedések azért, hogy elkerüljék a fent ismertetetthez hasonló eset előfordulását. Ez az esemény az előtt történhetett, még mielőtt az angol hatóságok olyan megelőző intézkedéseket hoztak volna, mint például a fehérvérsejtek vérből történő kivonása.

Az Európai Unió Bizottsága javaslatot tett az emberi vér és vérkészítmények biztonságáról és minőségéről szóló irányelv kidolgozására, amelyet az Európai Parlament és a Tanács egy évvel ezelőtt elfogadott. Az irányelv olyan jogerős szabályokat vezetett be, mint a vér és vérkészítmények kötelező tesztelése, jelölése és nyomon követése; minőségi ellenőrző

€info

rendszer alkalmazása azokban a laboratóriumokban, és más olyan intézményekben, ahol ilyen készítményekkel foglalkoznak, valamint az Európai Unióra kiterjedő surveillance rendszer működtetése. Ez az irányelv 2003 februárjában lépett hatályba, és a tagországoknak kötelező 2005. februárjáig a nemzeti jogrendszerükbe beilleszteni.

Az Európai Unió anyagilag is támogatja a vér vizsgálatára szolgáló vCJB-specifikus tesztek kifejlesztését. Az EU 2003-2006. közötti időszakra vonatkozó 6. Kutatási Keretprogramjának hét kiemelt témája között elsőbbséget élvez az emberi prion-betegségek kutatása.

Forrás: Eurosurveillance Weekly 2003;7 (51).

INFLUENZA

Az Egészségügyi Világszervezet 2004. január 21-én kiadott jelentése szerint január első két hetében az influenza aktivitás erősödött és/vagy kiterjedt maradt sok közép- és kelet-európai országban (Ausztria, Horvátország, Lettország, Norvégia, Oroszország, Szlovénia, Svájc és Ukrajna). Szintén erősödött az influenza aktivitás Olaszországban és Japánban, kiterjedt maradt Kanada néhány részén és az Egyesült Államokban.

A 2003/2004-es influenza szezonban továbbra is az influenza **A(H3N2)** vírusnak tulajdonítható a legtöbb bejelentett, influenza okozta megbetegedés.

Az **A(H3N2)** altípusú izolátum többsége az **A/Fujian/411/2002**, a többi **A/Panama/2007/99** prototípus törzshöz volt hasonló.

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2004. január 12-18.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális fertőző megbetegedések** száma csökkent az előző hetihez viszonyítva.

A nyilvántartásba került **salmonellosis** és az **enteritis infectiosa** esetek száma nem tért el lényegesen az 1998-2002. évek azonos hetét jellemző középtértéktől. A **dysenteria** epidemiológiai helyzete megnyugtatóan alakult.

Épinfo

A **campylobacteriosis** megbetegedések száma közel másfélszerese volt mind az előző év azonos hetében regisztráltak, mind az 1998-2002. évek azonos hetét jellemző mediánnak.

A héten egy **gastroenteritis járványról** érkezett jelentés:

Pest megyében, egy 1100 fős felnőtt közösségben január 14-18. között **52 fő** betegedett meg gastroenteritisben. A tünetek vizes, nyákos hasmenés és hasi görcsök voltak, láz nem jelentkezett. A betegek székletmintájának bakteriológiai vizsgálata során öt esetben **S.aureus** izoláltak. A környezet-szűrések során a munkáját sebes kézzel végző szakács székletéből **S.aureus**, valamint **E.coli O164** tenyésztett ki. A főzőkonyháról származó tisztasági minták bakteriológiai vizsgálata patogén kórokozót nem mutatott ki. Az ételminták laboratóriumi vizsgálata még folyamatban van. A járványügyi adatok alapján az étel fertőzést terjesztő szerepe valószínűsíthető.

Közel felére csökkent a **hepatitis infectiosa** diagnózissal nyilvántartásba került esetek száma az előző hetihez képest, a bejelentések száma az 1998-2002. évek azonos hetében regisztrálnál is alacsonyabb volt. A legtöbb megbetegedést (4) a fővárosból jelentették.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **scarlatina** és a **varicella** járványügyi helyzete kedvezően alakult. A scarlatina bejelentések száma 20%-kal, míg a varicella megbetegedések száma több mint a felére csökkent az előző hetihez viszonyítva. **Morbillit** és **rubeolát** nem diagnosztizáltak, négy **mumpsz** került a nyilvántartásba.

Az **idegrendszeri fertőző betegedések** közül a 3. héten öt **gennyes meningitist** regisztráltak, négy esetben a kórokozó még ismeretlen, egy esetben az elvégzett diagnosztikus vizsgálat a **S.pneumoniae** kóroki szerepét igazolta. A **meningitis serosa** esetek 1-3. heti kumulatív száma nem haladta meg az 1998-2002. évek első három hetét jellemző közéértéket.

INFLUENZASZERŰ MEGBETEGEDÉSEK HALMOZÓDÁSA MAGYARORSZÁGON

Vas megye

Szombathelyen, a Markusovszky Kórház I. belgyógyászati osztályán (ápoltak száma 36 fő) január 18-19-én **10 ápol**t betegedett 38,5°C láz, köhögés, torokfájás, általános gyengeség tüneteivel. Öt betegtől vettek mintát, amelyeknek vizsgálatát az OEK Légúti vírus és molekuláris virológiai osztályán január 21-én megkezdték.

Az előző héten jelentett (Epinfo 2004;2:16.) a krónikus belgyógyászati osztályon megbetegedettektől származó mintákban PCR-vizsgálattal 4 esetben influenza **A(H3N2)** vírus jelenlétét igazolták.

Hajdú-Bihar megye

Debrecenben, a DE OEC Urológiai Klinikán január 12-16. között 12 fő (9 ápolt és 3 dolgozó) influenzaszerű tünetekkel betegedett meg. A 32 ágyas osztályon 13 a dolgozók száma, az ápoltak száma a jelzett időszakban 27-ről 18-ra csökkent, mivel a tüneteket mutató betegek közül 6 fő az otthonába távozott. Valamennyi tünetes beteg torokváladékának mikrobiológiai vizsgálata az ÁNTSZ Hajdú-Bihar Megyei Intézetének laboratóriumában megkezdődött.

Komárom-Esztergom megye

Tatabányán, a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat Szent Borbála Kórház Belgyógyászati osztályának kardiológiai részlegén megbetegedettektől (Epinfo 2004;2:17.) származó mintákból egy esetben a PCR vizsgálat **H3N2 altípusú influenza A** vírus jelenlétét igazolta.

A **fővárosban** az **influenza jelentőszolgálat** adatai szerint 3. héten 3 889 influenzaszerű megbetegedést regisztráltak, ami az előző héthez képest 20,3%-os emelkedést jelent.

A jelentőszolgálat adatai szerint a betegek csupán 12,6 %-a volt 15 éven aluli gyermek (491 fő 0-14 év éves). Szövődmény az esetek 1,3%-ában fordult elő, amelynek 41,2%-a sinusitisnek, 31,4%-a pedig pneumoniának bizonyult.

Vas megyében a megyei tisztifőorvos az 5. naptári héttől elrendelte az influenza jelentőszolgálatot.

A **3. héten** a légúti kóroki monitorban résztvevő sentinel orvosoktól érkezett vizsgálati anyagok közül egy Zala megyei mintából gyorsdiagnosztikus módszerrel **influenza A(H3N3) vírust** mutattak ki.

**Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)**

3/2004.sz.heti jelentés (weekly report)

(2004.01.12 – 2004.01.18.)

Betegség Disease	a 3. héten (week)			az 1 – 3. héten (week)		
	2004.01.12- 2004.01.18.	2003.01.13- 2003.01.19.	Medián 1998- 2002	2004.	2003.	Medián 1998- 2002
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	-	-	-
Salmonellosis	92	54	91	275	276	292
Dysenteria	1	2	7	8	12	21
Dyspepsia coli	1	-	2	6	1	10
Egyéb E.coli enteritis	-	1	2	4	3	4
Campylobacteriosis	117	79	74	421	405	299
Yersiniosis	2	1	3	9	5	10
Enteritis infectiosa	598	769	569	1589	2233	1415
Hepatitis infectiosa	14	15	34	56	39	79
AIDS	1	-	-	2	1	-
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	-	-	2	1
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	1	-	-	2	-	-
Scarlatina	56	36	117	150	90	324
Morbilli	-	1	-	-	2	-
Rubeola	-	1	2	3	2	7
Parotitis epidemica	4	4	3	10	11	14
Varicella	834	956	858	3348	3411	2763
Mononucleosis inf.	19	29	23	53	74	66
Legionellosis	9	2	-	14	5	1
Meningitis purulenta	6	8	10	18	30	27
Meningitis serosa	3	2	3	6	3	9
Encephalitis infectiosa	3	4	2	6	4	5
Creutzfeldt-J.-betegség	1	-	•	2	-	•
Lyme-kór	1	2	5	11	13	11
Listeriosis	-	-	-	-	-	-
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	-	-	2	1	4
Tularemia	-	-	3	2	1	10
Tetanus	-	-	-	-	-	-
Vírusos haemorrh. láz	-	-	-	-	-	-
Malaria*	-	-	-	-	1	1
Toxoplasmosis	3	4	8	6	16	21

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2004.01.20

Bejelentett fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Notified cases of communicable diseases in Hungary (+)

3/2004.sz. heti jelentés (weekly report)

(2004.01.12 – 2004.01.18.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme-kór
Budapest	37	-	44	55	4	17	180	4	2	-
Baranya	2	-	2	3	-	1	22	-	-	1
Bács-Kiskun	4	-	3	60	-	1	74	1	1	-
Békés	2	-	-	32	-	3	7	-	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	2	-	2	23	2	1	58	3	1	-
Csongrád	-	-	-	18	-	1	12	-	-	-
Fejér	9	-	7	30	-	2	18	1	-	-
Győr-Moson-Sopron	1	-	8	12	1	4	37	-	-	-
Hajdú-Bihar	1	-	-	3	1	3	26	-	-	-
Heves	4	-	3	12	-	-	10	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	2	-	1	47	-	2	30	-	-	-
Komárom-Esztergom	3	-	1	46	1	2	16	1	-	-
Nógrád	-	-	2	21	-	1	33	1	-	-
Pest	3	-	5	89	2	9	117	3	2	-
Somogy	2	-	-	19	2	2	17	2	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	5	1	4	2	-	-	80	-	-	-
Tolna	-	-	3	40	-	-	34	-	-	-
Vas	1	-	3	9	-	6	13	1	-	-
Veszprém	13	-	25	63	1	1	14	1	-	-
Zala	1	-	4	14	-	-	36	1	-	-
Összesen (total)	92	1	117	598	14	56	834	19	6	1
Előző hét (previous week)	136	5	219	725	27	71	1796	26	11	6

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2004.01.20

„Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a „Johan Béla” Országos Közegészségügyi Intézet és a Centers for Disease Control and Prevention (CDC) a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.antsz.hu/oeek

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

„Johan Béla” Országos Epidemiológiai Központ

1966 Budapest, Pf. 64. Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujsg@oeek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003;1:1-2.)

Országos tisztifőorvos:

dr. Bujdosó László

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasó szerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztők:

Boros Julianna

dr. Böröcz Karolina

Lendvai Gyuláné

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc

ISSN 1419-757X